

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЛЬВІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА» (м. Львів, Україна)
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ (м. Хмельницький, Україна)
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ (м. Луцьк, Україна)
ДНІПРОВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ (м. Дніпро, Україна)
НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПСИХОЛОГІЇ ОСВІТИ ТА ВИХОВАННЯ (м. Рим, Італія)
ЛЮБЛІНСЬКА ПОЛІТЕХНІКА (м. Люблін, Республіка Польща)
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ ПОМОРСЬКОЇ ВИЩОЇ ШКОЛИ В СТАРОГАРДІ ГДАНСЬКОМУ
(м. Старогард Гданський, Республіка Польща)
ПРАЗЬКИЙ ГУМАНІТАРНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ ІНСТИТУТ
(м. Прага, Чеська Республіка)
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ЦЕНТР ОСВІТИ (м. Рим, Італія)

**Актуальні проблеми
професійної педагогіки та освіти:
досвід, новації, перспективи**

**Збірник матеріалів
Міжнародної науково-практичної конференції
25 квітня 2024 року**

Львів – 2024

Міністерство освіти і науки України
Департамент освіти і науки Львівської обласної державної адміністрації
Національний університет «Львівська політехніка» (м. Львів, Україна)
Хмельницький національний університет (м. Хмельницький, Україна)
Волинський національний університет імені Лесі Українки (м. Луцьк, Україна)
Дніпровська академія неперервної освіти (м. Дніпро, Україна)
Науковий інститут психології освіти та виховання (м. Рим, Італія)
Люблінська політехніка (м. Люблін, Республіка Польща)
Інститут педагогіки поморської вищої школи в Старогарді Гданському
(м. Старогард Гданський, Республіка Польща)
Празький гуманітарно-технологічний інститут
(м. Прага, Чеська Республіка)
Європейський центр освіти (м. Рим, Італія)

**Актуальні проблеми
професійної педагогіки та освіти:
досвід, новації, перспективи**

**Збірник матеріалів
Міжнародної науково-практичної конференції
25 квітня 2024 року**

Львів – 2024

УДК 378.14

Актуальні проблеми професійної педагогіки та освіти: досвід, новації, перспективи: збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції (Національний університет «Львівська політехніка»), м. Львів, 25 квітня 2024 року; за заг. ред. Наталії Мукан. Львів, 2024. 714 с.

Рекомендовано до друку Вченою радою Навчально-наукового інституту права, психології та інноваційної освіти Національного університету «Львівська політехніка» (протокол №9/24 від 8 квітня 2024 р.)

Редакційна колегія:

Мукан Наталія, доктор педагогічних наук, професор (голова) (Україна)
Горохівська Тетяна, доктор педагогічних наук, професор (заступник голови) (Україна)
Андерсон III Гленн Річард, візит-професор (США)
Бідюк Наталя, доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Гелеш Анна, кандидат історичних наук, доцент (Україна)
Дольнікова Любов, кандидат педагогічних наук (Україна)
Ієвлев Олександр, доктор педагогічних наук, доцент (Україна)
Калінська Оксана, кандидат педагогічних наук (Україна)
Колодій Ігор, кандидат педагогічних наук, доцент (Україна)
Кравчук Галина, кандидат педагогічних наук (Україна)
Пріма Раїса, доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Рузяк Тетяна, доктор філософії (Професійна освіта) (Україна)
Чубінська Наталія, кандидат педагогічних наук (Україна)
Швай Роксоляна-Марія, доктор педагогічних наук, професор (Республіка Польща)
Якимець Олександра, доктор філософії з психології (Італія)
Гузій Іванна, доктор філософії, відповідальний секретар (Україна)

Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції відображають актуальні проблеми професійної педагогіки та професійної освіти фахівців, що навчаються за різними спеціальностями, зокрема теоретико-методологічні засади сучасної вищої і професійної освіти; інноваційні технології підготовки професійно мобільного здобувача освіти в контексті євроінтеграційних процесів; правові, соціально-психологічні, гуманітарні аспекти реалізації змісту підготовки сучасного випускника ЗВО; особливості організування та провадження педагогічного процесу в закладах вищої освіти в умовах воєнного стану; роль освітнього менеджменту в підготовці професійно та академічно мобільного фахівця.

Адресується академічній спільноті закладів вищої, фахової передвищої, професійної, загальної середньої освіти та працівникам інститутів післядипломної педагогічної освіти.

Матеріали, що включено до збірника, подано в авторській редакції.

Автори несуть повну відповідальність за опублікований матеріал.

Рецензенти:

Квас Олена, доктор педагогічних наук, професор (Україна)
Козловський Юрій, доктор педагогічних наук, професор (Україна),
Невмержицька Олена, доктор педагогічних наук, професор (Україна)

© Національний університет
«Львівська політехніка»

адаптивних навчальних програм. Ці засоби надають можливість вчителям та педагогам отримувати збалансовану інформацію для прийняття рішень, що сприяє постійному удосконаленню якості освіти та підготовці майбутніх програмістів до викликів сучасного інформаційного світу.

Таким чином реалізація результатів констатувального експерименту із формування професійної мобільності майбутніх програмістів засобами прогностики відкриває шлях до інноваційного навчання, яке враховує унікальність кожного студента та виклики сучасного інформаційного світу. Цей підхід сприяє не лише підготовці висококваліфікованих програмістів, але й формує адаптивних та креативних фахівців, здатних ефективно працювати в швидкозмінюваному технологічному середовищі.

Література

1. Лукянець О.Л., (2016). Констатувальний експеримент: ознаки, можливості та проблеми проведення, Наукові здобутки студентів Факультету психології, соціальної роботи та спеціальної освіти, № 2 (4), с. 200
2. Лебедь Г. М. (2017). Освітня складова змісту фахової підготовки майбутніх програмістів. *Науковий вісник Ізмаїльського державного гуманітарного університету. Серія "Педагогічні науки"*. Вип. 36. 149-152.
3. Ліщина В.О. (2013). Особливості підготовки студентів-програмістів у вищих навчальних закладах та розвиток їх професійної культури, Вип. 7 (50). 90-92
4. Гончаренко С.У. (2008). Педагогічні дослідження: методологічні поради молодим науковцям, Вінниця: ДОВ «Вінниця», 278
5. Сендер А. А. (2020) Інтенсифікація професійної підготовки програмістів. *Духовність особистості: методологія, теорія і практика..* Т. 99, № 6. 121-130

ОСНОВНІ ОРІЄНТИРИ У ПІДГОТОВЦІ СПЕЦІАЛІСТІВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Оксана СЛИВКА, Еліна СЛИВКА

Вінницький національний медичний університет ім. М. І. Пирогова

elina.slyvka@gmail.com

За процентним співвідношенням серед молоді, що здобуває вищу освіту, українці є однією з найбільш освічених націй. Чому ж тоді українці, які так славляться своєю працездатністю та здібностями, живуть гірше, хворіють частіше представників інших національностей, які, до прикладу, проживають в гірших кліматичних умовах.

Розглянемо наскільки успішною є підготовка спеціалістів в вузах. Першою проблемою є те, що процес навчання спрямований на те, щоб студент формально оволодів певною сумою знань. Це може бути догматичне навчання, в основі якого лежить оцінювання кількісних характеристик формально засвоєних результатів навчального процесу. І чим більше студент завантажений будь-якими знаннями і більше їх може відтворити при контролі, часто механічно, тим більш успішним вважається навчальний процес. При цьому з поля зору випадає самодостатнє формування особистості. Зв'язок між засвоєними знаннями і творчим розвитком спеціаліста є недостатній. В підсумку після закінчення вузу одержуємо формально навченого спеціаліста, носія певної суми знань, але недостатньо здібного проявити в своїй діяльності всі потенційні можливості.

Друга проблема, яка пов'язана з першою, полягає в тому, що система навчання в вузі надає перевагу лише оволодінню студентами знань, а не діяльному застосуванню цих знань. Оволодіння знаннями частіше закінчується лише їх розумінням, а не вмінням широко використовувати в практичній діяльності. Проблемою є те, що навчання в вузі недостатньо вчить навчатися. Направлення на валовий підхід, на максимально конкретні і часто другорядні знання, воно не формує бажання вчитися і пізнавати нове.

Навчання повинно бути продуктивним і творчим, яке розраховане на формування творців нових знань. Воно засноване на ідеї, що мислення людини починається там, де виникає проблемна ситуація. Вирішення проблемної ситуації можливе лише при використанні нової інформації, співставленні її з уже відомою, створення нових ідей, зв'язків, гіпотез і формулюванні висновків, правил і навіть створенні наукової теорії.

Дати необхідну суму знань – це не так вже й складно. Виховати людину порядну, моральну, критично мислячу – набагато складніше і дуже важливо для суспільства. Вища школа покликана виховувати інтелектуалів досвідчених і моральних. Спеціаліст повинен навчитись не просто думати, а і володіти методами пошуку і накопичення інформації, осмислення її і творчого примінення на основі знань основоположних дисциплін. Вивчаючи пізнавальні процеси людської свідомості науковці вирішили перевірити ефективність навчального процесу, який на даний час здається очевидним. При цьому з'ясувались нові методики навчання, які можуть допомогти в підготовці будь-якого спеціаліста.

Традиційно застосовується лінійне вивчення предмету: взяли тему, вивчили, повторили, перевірили і пішли далі. Проведені дослідження показали, що краще працює кластерна методика навчання, коли в кожний період часу вивчається не одна конкретна тема, а серія різних, але близьких за змістом тем. З'ясувалась і несподівана користь зовнішніх перешкод. Існують типові вимоги до місця навчання – воно має бути тихим і спокійним, щоб ніщо не заважало заняттю. У проведеному експерименті, дивно, але факт: кращі результати вивчення предмету показали ті, хто обидва рази займався в двох різних кімнатах, включаючи кімнату з відволіканням, – вони засвоїли матеріал вдвічі краще, ніж ті, хто перебували в тиші та спокої. В чому тут річ? Варто згадати, що процес навчання – це не механічне викладання знань на «полиці мозку». Для того, щоб інформація засвоїлась, мозок створює асоціації між тим, що він вивчає, та сигналами, що йдуть від середовища, як усвідомленими, так і неусвідомленими. Можна сказати, що на фізіологічному рівні множинні асоціації допомагають досліджуваній інформації створювати більше нейронних зв'язків. Навряд чи варто відмовлятися від організації тихого та рутинного місця для першого знайомства з новим матеріалом. Але не менш важливо організувати повторне заняття в нестандартному середовищі.

Важливим доповненням до наведеного підходу є принцип інтервальності. Приміром, якщо займатись новою темою сьогодні, а потім ще годину через тиждень, то в підсумку в пам'яті залишиться значно більше інформації, ніж якщо присвятити цій темі дві години поспіль і більше до неї не повертатись. Слід зауважити, що принцип інтервальності суперечить популярній методиці інтенсивного і глибокого занурення в досліджуваний предмет.

Для процесу навчання дуже корисні такі інтелектуальні тортури, як тести та іспити. І не лише з метою визначення рівня знань, а й з метою повторення та кращого запам'ятовування матеріалу. Користь тестів та іспиту перевищує значимість повторного заняття і принцип інтервальності. Закономірність полягає в тому, що: чим важчим ждається нам тест чи іспит, тим більше принесуть вони користі.

Описані принципи навчання – це кластерний підхід. Альтернативне середовище, принцип інтервальності та регулярне самоекзаменування є науково обґрунтованими та перевіренними експериментально. Їх впровадження та застосування сприяє ефективній підготовці майбутніх лікарів.

В основі освіти навчання повинен лежати принцип гуманізму. Це повага до людей, вміння вислухати опонента, знаходити компроміс для загальних інтересів. Це і мистецтво комунікації, взаємодії, спілкування, особливо в теперішній період, коли в суспільстві на високому рівні панує озлобленість та агресія. Важлива частина навчання і виховання – це високі моральні якості. Якщо людина не знає історії держави, своїх видатних діячів, то чи зможе вона бути патріотом. Якщо будь який спеціаліст не знає проблеми екології, то діяльність його мало користі принесе навколишньому середовищу. Всебічно освічена

людина в своїй діяльності повинна враховувати соціальні проблеми, розбиратись в політиці, знати світові проблеми, бо живемо ми не ізольовано, а залежно від світових процесів.

Щоб реалізувати задачі підготовки всебічно розвинуеного спеціаліста необхідно систему навчання забезпечувати технічними засобами для інтенсифікації навчального процесу. Самий надійний шлях засвоєння знань і розвитку творчого мислення у майбутніх спеціалістів – діяльність, яка моделює наукову, тобто роботу в лабораторії, самостійне рішення ситуаційних задач і обговорення проблем, що виникли. Однією із важливих складових в процесі підготовки майбутніх спеціалістів є виховна робота. Цьому можуть сприяти відвідування театрів, музеїв, зустрічі з відомими вченими, політиками, співробітництво з іноземними університетами, проведення тематичних конференцій, вечорів і т.д. Контакти студентів із знаменитими людьми – високий стимул знати державну мову, культуру, любити Україну, людей. Основний капітал держави – це людський капітал.

Література

1. Алексюк А. М. Педагогіка вищої освіти в Україні. Історія. Теорія : підручник / Алексюк А. М. – Київ : Либідь, 1998. – 557 с. – 966-06-0037-2.
2. Андрієвська В. М. Інформаційно-комунікаційні технології у професійній діяльності майбутніх учителів. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова : зб. наук. праць. Серія : No 2 «Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання». Київ : НПУ імені М.П. Драгоманова, 2016. No 18 (25). С. 153–157.
3. Айзікова Л. В. Концепція навчання протягом життя в міжнародних документах і дослідженнях. URL: <http://lib.chdu.edu.ua/pdf/naukpraci/pedagogika/2012/199-187-10.pdf> (дата звернення: 22.03.2018).
4. Академічний тлумачний словник української мови. URL: <http://sum.in.ua/s/nastupnistj> (дата звернення: 22.03.2018).
5. Загребнюк Ю.В. Теоретичні підходи до трактування поняття “професійне самовизначення”. / Ю. В. Загребнюк // Міжнародна науково-практична Інтернет-конференція “Сучасна іншомовна освіта в Україні: стан, проблеми, перспективи”. – Умань : ПП Жовтий О. О., 2014. – С. 102-105.
6. Олександра Яківна Савченко. Уроки співпраці і спілкування : зб. матеріалів І Всеукраїнських педагогічних читань пам'яті О. Я. Савченко Київ. 2021. 55 с. URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/23751/1/Kodliuk.pdf> (дата звернення 28.04.2022).
7. Наукової бібліотеки Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова. URL: <https://tinyurl.com/ycyc4us5>

МАРКЕТИНГОВА КОМПЕТЕНТНІСТЬ: ТРАКТУВАННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ

Олег СЛОЦЬКИЙ

аспірант кафедри педагогіки та інноваційної освіти
Національний університет «Львівська політехніка»
науковий керівник: к.іст.н., доцент Ганна ШЕВЧУК

На початку XXI століття маркетингова компетентність розглядається як одна із основних професійних компетентностей фахівців, що працюють у різних галузях та сферах професійної діяльності. Зокрема, йдеться про менеджерів освіти, фахівців у галузі туризму, педагогів, журналістів, ІТ-фахівців, інженерів, конструкторів тощо, у професійній компетентності яких маркетингова компетентність є її системотвірною складовою. Така увага до формування і розвитку маркетингової компетентності спричинена розвитком економіки знань, відповідно до якої спостерігаються зміни та перенесення акцентів з фінансових та матеріальних активів на інтелектуальні та емоційні нематеріальні активи компанії.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**Актуальні проблеми
професійної педагогіки та освіти:
досвід, новації, перспективи**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
Міжнародної науково-практичної конференції**

Національний університет «Львівська політехніка»

Львів, 25 квітня 2024 року